

W ramach **Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020** (PROW 20142020) realizowane są instrumenty wsparcia ukierunkowane m.in. na pomoc dla rolników (gospodarstw) zajmujących się produkcją trzody chlewnej na obszarach wyznaczonych w związku ze zwalczaniem afrykańskiego pomoru świń (ASF), którzy zobowiążą się do zaprzestania produkcji trzody chlewnej. Wsparcie dotyczy, z jednej strony pomocy w realizacji inwestycji związanych z zapobieganiem rozprzestrzeniania się ASF, a z drugiej pomocy, w ich restrukturyzacji w kierunku innym niż produkcja trzody lub rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej nie związanej z rolnictwem. Poniżej szerzej zaprezentowano instrumenty wsparcia w ramach których rolnicy mogą ubiegać się o pomoc, m.in. w zakresie zapobiegania ASF.

Rolnicy prowadzący produkcję świń na poziomie co najmniej 50 sztuk lub uczestniczący w Pakiecie 7. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie, Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego mogą ubiegać się o przyznanie pomocy na inwestycje, które zabezpieczają gospodarstwo przed przeniesieniem do gospodarstwa wirusa ASF w ramach poddziałania 5.1. „Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze, których celem jest ograniczenie skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Maksymalna kwota wsparcia dla beneficjenta wynosi 100 000 zł. Pomoc stanowi refundację do 80 % kosztów kwalifikowalnych operacji.

Pomoc może obejmować:

- wykonanie ogrodzenia chlewni wraz z terenem koniecznym do realizacji obsługi produkcji, w tym miejsca, w których składowane są paszę, ściółkę oraz sprzęt do obsługi świń,
- utworzenie lub zmodernizowanie zadaszonych niecki dezynfekcyjnej,
- zakup urządzeń do dezynfekcji w szczególności takich jak brama, kurtyna lub tunel, wykonanie inwestycji umożliwiających utrzymywanie świń w odrębnych, zamkniętych pomieszczeniach,
- wykonanie inwestycji umożliwiającej utrzymanie świń w gospodarstwie w odrębnych zamkniętych pomieszczeniach,
- przebudowę lub remont pomieszczenia w chlewni lub w budynku gospodarskim funkcjonalnie
- powiązaniem z chlewnią, tak aby w ich wyniku w tym pomieszczeniu było możliwe zdezynfekowanie się osób, które zajmują się obsługą świń,
- budowę lub przebudowę magazynu do przechowywania słomy dla świń, powyżej 35 m² oraz rozpiętości konstrukcji większej niż 4,80 m, w przypadku chowu lub hodowli świń na ściółce, o pojemności dostosowanej do liczby świń w gospodarstwie i zapotrzebowania tych świń na słomę,
- zakup i posadowienie silosu na paszę gotową do bezpośredniego spożycia przez świnie, o pojemności dostosowanej do liczby świń w gospodarstwie i zapotrzebowania tych świń na paszę.

W przypadku inwestycji dotyczących wykonania ogrodzenia zastosowano uproszczoną formę pomocy.

Określone zostały standardowe stawki jednostkowe, które wynoszą za wykonanie: (i) metra bieżącego ogrodzenia – 200 zł, (ii) bramy – 1820 zł, (iii) furtki – 610 zł.

Nabór na ww. instrument ogłasza Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Właściciele mniejszych gospodarstw mogą skorzystać z instrumentu wsparcia **„Restrukturyzacja małych gospodarstw”** przeznaczonego na restrukturyzację gospodarstw w których prowadzona jest produkcja świń na obszarach wyznaczonych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń. W związku z przyznaniem wsparcia, rolnicy decydują się na trwałą rezygnację z produkcji świń, tzn. zobowiążą się do niepodjęcia chowu i hodowli świń co najmniej do upływu 5 lat od wypłaty pierwszej raty premii.

Celem omawianego instrumentu wsparcia jest restrukturyzacja gospodarstwa w zakresie produkcji żywnościowych lub nieżywnościowych produktów rolnych lub przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie.

Pomoc w postaci premii w wysokości 60 tys. zł (wypłacanej w dwóch ratach) ma umożliwić przeprowadzenie zmian w gospodarstwie, polegających na zaprzestaniu chowu lub hodowli świń i rozwój produkcji innego rodzaju, w wyniku których nastąpi poprawa konkurencyjności tego gospodarstwa i zwiększenie jego rentowności poprzez wzrost wielkości ekonomicznej.

Wsparcie może otrzymać rolnik będący osobą fizyczną, prowadzący działalność rolniczą. Premia może być przyznana danej osobie i na dane gospodarstwo tylko raz w okresie realizacji PROW 2014-2020, chyba że pomoc została przyznana, lecz nie została wypłacona z powodu np. rezygnacji beneficjenta. W przypadku małżonków premię może otrzymać tylko jedno z nich, niezależnie od tego czy prowadzą wspólne czy odrębne gospodarstwo.

Pomoc może być przyznana wnioskodawcy, który:

- prowadzi na terytorium RP działalność rolniczą w celach zarobkowych;
- jest posiadaczem samoistnym lub zależnym gospodarstwa rolnego w rozumieniu kodeksu cywilnego, o powierzchni użytków rolnych co najmniej 1 ha lub nieruchomości służącej do prowadzenia produkcji w zakresie działów specjalnych produkcji rolnej w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników;
- posiada gospodarstwo rolne o standardowej rocznej produkcji mniejszej niż 13 tys. euro. W przypadku operacji realizowanych w ramach obszaru A, do określenia standardowej rocznej produkcji, nie uwzględnia się produkcji trzody chlewnej;
- przedłoży biznesplan dotyczący restrukturyzacji gospodarstwa.

W wyniku realizacji biznesplanu powinien nastąpić wzrost standardowej rocznej produkcji gospodarstwa do poziomu co najmniej 10 tys. euro. W każdym przypadku wzrost wielkości ekonomicznej gospodarstwa musi wynieść co najmniej 20% wartości wyjściowej.

Rolnicy, którzy planują zaprzestać działalności rolniczej lub zróżnicować dochody swoich gospodarstw mogą ubiegać się o pomoc w ramach poddziałania **„Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich”**.

Celem instrumentu jest ułatwianie różnicowania działalności, zakładanie i rozwój małych przedsiębiorstw, a także tworzenie miejsc pracy poprzez wsparcie operacji polegających na

rozpoczynaniu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich przez rolników, małżonków rolników oraz ich domowników.

Podstawowym warunkiem uzyskania wsparcia, jest zobowiązanie do niepodejmowania chowu i hodowli świń w gospodarstwie co najmniej do upływu 5 lat od wypłaty pierwszej raty premii.

Wsparcie dla beneficjenta wynosi 150 000 zł (w przypadku utworzenia co najmniej 1 miejsca pracy w tym samozatrudnienia) i dodatkowo odpowiednio o 50 000 zł za utworzenie każdego dodatkowego miejsca pracy (maksymalnie do 250 000 zł.). Zatrudnienie powinno nastąpić w okresie od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy do dnia złożenia wniosku o wypłatę drugiej raty pomocy, a utrzymanie osiągniętego przyrostu miejsc pracy powinno nastąpić w okresie co najmniej 2 lat od dnia wypłaty drugiej raty pomocy,

Ponadto w ramach poddziałania 5.2 „**Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof**” objętego PROW 2014 -2020 istnieje możliwość realizacji inwestycji polegających na odtworzeniu potencjału produkcji rolnej, zniszczonego w związku z wystąpieniem ASF u świń utrzymywanych w gospodarstwie lub w związku z nakazem likwidacji zwierząt w gospodarstwie z obszaru zapowietrzonego lub zagrożonego.

Pomoc przyznawana jest rolnikom, którzy ponieśli szkody w gospodarstwie, spowodowane przez m.in. nakazanie zabicia świń lub zniszczenie zwłok świń w celu zwalczania ASF.

Wsparcie obejmuje rolników, producentów trzody chlewnej, którzy stracili świnię w roku składania wniosku o przyznanie pomocy, lub w co najmniej jednym z dwóch lat poprzedzających rok składania wniosku o przyznanie pomocy i rezygnują z prowadzenia chowu lub hodowli świń i nie będą jej prowadzić do dnia, w którym upływa 5 lat od dnia wypłaty płatności końcowej.

O pomoc mogą ubiegać się rolnicy, którym powiatowy lekarz weterynarii nakazał, w drodze decyzji, zabicie świń lub zniszczenie zwłok świń w celu zwalczania ASF, a w dniu wydania tej decyzji świnię, których dotyczyła ta decyzja, stanowiły co najmniej 30% świń będących w posiadaniu rolnika.

Pomoc przyznaje się w formie refundacji do 80% kosztów kwalifikowalnych, które mogą być ponoszone od dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy. Wysokość pomocy w ramach tego instrumentu wsparcia, w okresie realizacji programu wynosi maksymalnie 300 tys. zł na jednego beneficjenta i na jedno gospodarstwo.